

Sygn. akt I KO 82/22 (KRI 17/22)

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie oskarżonych **P. N., D. N. i T. N.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 11 października 2022 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

kwestii dopuszczalności wniosku obrońców o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego w trybie art. 41 § 1 k.p.k.

na podstawie art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U z 2021 r., poz. 1904 t.j. z dnia 21.10.2021 ze zm.) i art. 41 § 2 k.p.k. *per analogiam*

p o s t a n o w i ł

**pozostawić bez rozpoznania wniosek obrońców o wyłączenie
SSN Adama Rocha od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt
I KO 82/22.**

UZASADNIENIE

Obrońcy wyżej wymienionych oskarżonych we wspólnie złożonym wniosku z dnia 8 sierpnia 2022 r., zażądali – powołując się na przepis art. 41 § 1 k.p.k. – wyłączenia SSN Adama Rocha od udziału w rozpoznaniu wniosku o wznowienie postępowania, zarejestrowanego w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KO 82/22.

W części motywacyjnej wniosku o wyłączenie sędziego, obrońcy podnieśli, że „Sędzia Sądu Najwyższego Adam Roch powołany został na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę w dniu 20 września 2018 r. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (vide: wykaz osób, w stosunku do których Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu w dniach 23-24 sierpnia 2018 roku podjęła uchwały zawierające wnioski o ich powołanie do

pełnienia urzędu na stanowisko sędziego), ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, której pozycja ustrojowa, sposób ukonstytuowania, powołanie składu oraz funkcjonowanie powodują, że nie jest to organ niezależny od władzy ustawodawczej i wykonawczej przy wykonywaniu zadań powierzonych na mocy art. 186 Konstytucji RP i polegających na strażu niezależności sądów i niezawisłości sędziów, co skutkuje wadliwością powołania Adama Rocha na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego, w myśl art. 179 Konstytucji RP, i w konsekwencji brakiem statusu Sędziego Sądu Najwyższego”. Na poparcie stanowiska zaprezentowanego w złożonym wniosku, jego autorzy odwołali się m.in. do uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020), uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. (I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22), oraz innych judykatów Sądu Najwyższego, orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego, akcentując również orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek należało pozostawić bez rozpoznania, albowiem jest on niedopuszczalny z mocy ustawy.

Analiza uzasadnienia przedstawionego wniosku wskazuje, że jego autorzy domagali się wyłączenia SSN Adama Rocha od rozpoznania sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KO 82/22 (wniosek o wznowienie postępowania) ze względu na to, że wyżej wymieniony został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a zatem – w ocenie wnioskodawców – w procedurze wadliwej. Należy więc stwierdzić, że wątpliwości co do bezstronności sędziego Adama Rocha w sprawie o sygn. akt I KO 82/22, wywiedzione zostały przez obrońców jedynie z okoliczności towarzyszących jego powołaniu na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, co jednoznacznie potwierdza treść uzasadnienia rzeczzonego wniosku, w którym wyrażono przekonanie, że: „Zdaniem obrony, wystarczającym do wyłączenia

sędziego SN na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. jest fakt jego powołania w wyniku działań Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3)”.

Zwracając uwagę na tak zaprezentowaną argumentację wniosku o wyłączenie sędziego, należy przywołać treść przepisu art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 t.j. z dnia 21.10.2021 ze zm.) – obowiązującego od dnia 15 lipca 2022 r. – który wprost stanowi, że: *„Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności”*. Cytowany przepis – stanowiący *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k. – przesądza zatem o niedopuszczalności wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego na podstawie wskazanych w nim okoliczności, co tym samym implikuje uznanie, że złożony w niniejszej sprawie wniosek – skoro oparty został wyłącznie na okoliczności odnoszącej się do powołania sędziego Adama Rocha na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw – jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Wypada przypomnieć, że w trybie ustawy o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego (sędziego delegowanego) wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (art. 29 § 5 ww. ustawy). Z żądaniem w tym przedmiocie może wystąpić strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 29 § 7 ww. ustawy).

Jak wynika z treści wniosku złożonego w niniejszej sprawie, obrońcy świadomie zrezygnowali z trybu przewidzianego ustawą o Sądzie Najwyższym, wskazując w tej kwestii na brak możliwości spełnienia wymogu zawartego w art. 29

§ 9 pkt 2 tejże ustawy, tj. przytoczenia okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Niespełnienie tego wymogu – w myśl właściwych przypisów – skutkowałoby odrzuceniem wniosku o stwierdzenie przesłanek, o których mowa w art. 29 § 5 ww. ustawy. Deklarowana przez wnioskodawców niezdolność do realizacji wspomnianego wymogu ustawowego – co oczywiste – nie może uzasadniać opcjonalnej dopuszczalności wniosku o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., a to wobec bezwzględnego charakteru przepisu art. 29 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym. Rzeczona aktywność obrońców zmierzała zatem do obejścia – zawartego w tym przepisie – zakazu, który nie dopuszcza możliwości podważenia orzeczenia wydanego z udziałem sędziego Sądu Najwyższego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności wyłącznie z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu tego sędziego.

Skoro przepisy postępowania nakazują pozostawić bez rozpoznania niedopuszczalny procesowo wniosek strony o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., a taka sytuacja ma miejsce w przypadku określonym w art. 41 § 2 k.p.k., gdy wniosek ten zostanie zgłoszony po rozpoczęciu przewodu sądowego – to również w przypadku stwierdzenia niedopuszczalności takiego wniosku z powodu zakazu zawartego w art. 29 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym, należało postąpić podobnie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy pozostawił wniosek bez rozpoznania.

[as]